

Naša komunikacija

kardinal Vinko Pušić

vrhbosanski nadbiskup

Dvojica kolega razgovaraju o nekoj temi. Nakon malo žustrije rasprave jedan reče drugome: »Ah, što si neotesan!« Sugovornik se malo lecne, vidjelo se da su ga te riječi pogodile, ali ih ipak nije pokušao opovrgnuti. Dapače, svojom ih je reakcijom potvrdio.

To je bio povod da počnem razmišljati o riječi »neotesan«. Pred očima su mi živo iskrsele slike nekadašnjih gradnji crkava – sve ono što je u njih trebalo ugraditi, jer plan izgradnje zahtijevao je mnogo drvene građe. Tijekom priprema za gradnju stari su ljudi znali reći kako je tesana građa trajnija od one rezane. Iako nisam stručnjak za to, iz iskustva mi je poznato da su stari graditelji uvijek koristili tesanu građu. Pokušao sam tu sliku primijeniti na međuljudske odnose. I oni traže izgrađenu osobu, odgojenu narav, oplemenjen stil. Da bi se to postiglo, čovjek mora na sebi raditi, čime će pomoći i u izgrađivanju zajedništva. Građa služi za povezivanje i nošenje zdanja ili, kako bismo to stručno mogli reći, za statiku.

Jednom zgodom, u nekoj su televizijskoj emisiji govorili stručnjaci s područja psihologije i pedagogije. Emisiju nisam pratio otpočetak, ali sam uspio »uhvatiti« nekoliko njihovih riječi. Jedna psihologinja govorila je o tome kako se mnogi opravdavaju riječima: »Što ćete, takva mi je narav!« Onda je pomalo ljutito izrekla nešto što mi se urezalo u sjećanje: »Ako si cjepanica, ne moraš cijeli život ostati cjepanica, teši se!«

Tada sam u posve novom svjetlu doživio razgovor kolega, koji spomenuh na početku. To je ta grubost u našem dijalogu i našim odnosima. Svoju nesigurnost često prikrivamo grubošću ili »neotesanošću«. U oslobađanju od grubosti teško će nam pomoći i brojne pročitane knjige. Vrijedne knjige daju divne spoznaje i intelektualnu obogaćenost, ali dok se ne uključi naša volja, koja će »tesati« našu »divlju« narav i oplemenjivati je strpljivošću i ljubaznošću, malo će

Društvena smo
bića, trebamo
jedni druge.
I, još više,
jer nas veže
Kristovo
otkupljenje.
Pogotovo ako
nas veže isto
poslanje.

nam znanje vrijediti. Svjedoci smo da ni u jednom povijesnom razdoblju nije bilo toliko školovanih ljudi kao danas, a opet je toliko agresivnosti u našim odnosima, toliko osamljenosti...

Nije dovoljno da je, kako kaže jedna pjesma, »na licu bonaca, a u srcu neverin«. Jer neverin će kad-tad provaliti. Premalo se govori i radi na odgoju volje, na samosvladavanju i kontroli svojih strasti i emocija. Opasno je ako osjećaji idu ispred pameti, a badava i velika pamet ako nema izgrađene volje. Danas riječ krepost pomalo zvuči kao strana riječ. Ona u biti znači *stjecati naviku u dobru*. Baš kao što su u sportu potrebni treninzi – vježbanje i uvježbavanje – isto toliko su potrebni i u moralnom i duhovnom životu.

Nije rijetkost čuti od onih koji žele opravdati svoju grubost: »Klin se klinom izbija!« Međutim, pritom zaboravljaju jednu drugu poslovicu, koja kaže da se na »kašiku« meda uhvati više muha nego na bure »sirćeta«. Takvi znaju pribjegavati i drugoj frazi: »Samo želim biti iskren pa zato sve u oči 'skrešem'!« Lijepa je i neophodna iskrenost, ali svaka grubost nije iskrenost, nego zapravo odraz unutrašnje nesigurnosti. Time se gubi osjećaj poštovanja i stvaranja dobrih odnosa. Nema iskrenosti tamo gdje nema poštovanja prema osobi i njezinu dostojanstvu.

Postoje i osobe koje u društvu stvaraju o sebi sliku mučenika. One su uvijek jadne, nitko ih ne razumije i ne shvaća. A upravo takvi najčešće muče sve oko sebe. Vjerojatno smo susreli i one koji kukaju kako su osamljeni, a ne vide da im se drugi ne usude približiti zbog njihova »ježeva stila«. Tko god im se približi, biva »uboden«. Ljudi ih zato izbjegavaju. Upravo takva »neotesanost« skriva se iza lažne duhovitosti, ruga se, ponižava, uvredljivo bocka, pogotovo ako pozna drugoga i njegove slabe stra-

ne. Takva se osoba time hrani, a onda se čudi što je ljudi zaobilaze. Zgodno je netko jednom takvome dobacio: »Ti se tako našališ da je ugodno kad prestaneš!«

Društvena smo bića, trebamo jedni druge. I, još više, jer nas veže Kristovo otkupljenje. Pogotovo ako nas veže isto poslanje. Zato bi nas naši susreti i komunikacija trebali obogaćivati, a ne činiti da se osjećamo zatrovanima.

Stoga nam »tesanje« vlastite naravi i karaktera pomaže u izgradnji bratske suradnje, u uzajamnom razumijevanju i obogaćivanju. Primjer tomu nalazimo u prvim vremenima kršćanstva kada su za kršćane govorili: »Gledajte kako se ljube!« Da bismo izgrađivali pravo zajedništvo, valja nam se »tesati« kako bismo se mogli ugraditi u to zajedništvo.

U narodu postoji izreka: »Jezik bez kosti bode do kosti!« Nakon zarastanja rana ipak ostaju ožiljci. Iako rana zaraste, to je mjesto uvijek osjetljivo. Tako je to i u duhovnom i u moralnom smislu. Rana zaraste praštanjem, ali ožiljak ostaje.

Isus nas poziva: »Učite se od mene jer sam blaga i ponizna srca« (Mt 11,29). »Gordi ljudi« smatraju da ova Isusova riječ ne odgaja čvrste i stabilne ljude, nego popustljivce. Jako se varaju. Treba vidjeti s kojim dostojanstvom Isus odgovara onomu koji ga je ošamario na suđenju: »Ako sam krivo rekao, dokaži da je krivo. Ako li pravo, zašto me udaraš?« (Iv 18,23). Ako istom mjerom uzvraćamo, onda smo jednaki onima što nam čine zlo, a tada se više ne mjerimo po vrednotama, nego izjednačavamo s »neotesanima«. Posebno to važi za nas koji nastupamo u ime Isusovo. Ljudi u nama žele prepoznati lik Isusa Krista ili barem osjetiti tople kucaje njegova Srca. Da bismo to ostvarili, valja nam na sebi raditi i prihvatiti Isusov poziv te trajno od njega učiti kako biti blaga i ponizna srca. ■